

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2021. február 12.
(OR. en)

6179/21
ADD 1

ECOFIN 142
REGIO 23
CADREFIN 71
CODEC 204

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2021. február 12.
Címzett:	Jeppé TRANHOLM-MIKKELSEN, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	C(2021) 1054 final
Tárgy:	MELLÉKLETEK a következőhöz: A Bizottság közleménye Technikai iránymutatás a jelentős károkozás elkerülését célzó elvnek a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel szemben történő alkalmazásáról

---

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a C(2021) 1054 final számú dokumentumot.

Melléklet: C(2021) 1054 final

Brüsszel, 2021.2.12.
C(2021) 1054 final

ANNEXES 1 to 4

MELLÉKLETEK

a következőhöz

A Bizottság közleménye

Technikai iránymutatás a jelentős károkozás elkerülését célzó elvnek a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköztől szóló rendelet keretében történő alkalmazásáról

I. MELLÉKLET: DNSH-ellenőrzőlista

- 1. 1. Rész – A tagállamoknak szűrniük kell a hat környezetvédelmi célkitűzést, hogy azonosítsák azokat, amelyek érdemi értékelést igényelnek. Kérjük, minden egyes intézkedés esetében jelölje meg, hogy a taxonómiai rendelet 17. cikkében („A környezeti célkitűzések jelentős megsértése”) meghatározott alábbi környezeti célkitűzések közül melyik esetében van szükség az intézkedés érdemi DNSH-értékelésére:**

<i>Kérjük, jelölje meg, hogy az alábbi környezetvédelmi célkitűzések közül melyik esetében van szükség az intézkedés érdemi DNSH-értékelésére.</i>	Igen	Nem	<i>A „Nem” választ alátámasztó indokolás</i>
Az éghajlatváltozás mérséklése			
Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás			
A vízi és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme			
A körforgásos gazdaság, beleértve a hulladékképződés megelőzését és a hulladék-újrafeldolgozást is			
A levegőbe, vízbe vagy talajba jutó szennyezés megelőzése és csökkentése			
A biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása			

- 2. 2. rész – A tagállamoknak érdemi DNSH-értékelést kell végezniük azon környezetvédelmi célkitűzések tekintetében, amelyeknél ez előírás. Minden egyes intézkedés esetében kérjük, válaszoljon az alábbi kérdésekre az 1. részben szereplő, érdemi értékelést igénylő környezetvédelmi célkitűzések tekintetében:**

<i>Kérdések</i>	<i>Nem</i>	<i>Érdemi indokolás</i>
<i>Az éghajlatváltozás mérséklése: Várható-e, hogy az intézkedés jelentős ÜHG-kibocsátást eredményez?</i>		
<i>Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás: Várható-e, hogy az intézkedés a jelenlegi éghajlatra és a várható jövőbeli éghajlatra, magára az intézkedésre, vagy az emberekre, a természetre vagy az eszközökre gyakorolt káros hatás fokozódását eredményezi?</i>		
<i>A vízi és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme Várható-e, hogy az intézkedés káros:</i> i. a víztestek – beleértve a felszíni és a felszín alatti víztesteket is – jó állapotára, vagy jó ökológiai potenciáljára; vagy ii. a tengeri vizek jó környezeti állapotára?		
<i>Átállás a körforgásos gazdaságra, beleértve a hulladékképződés megelőzését és a hulladék újrafeldolgozását is: Várható-e, hogy az intézkedés:</i> i. a hulladékképződés, -égetés vagy -ártalmatlanítás jelentős növekedését		

<p>eredményezi a nem újrafeldolgozható veszélyes hulladék égetésének kivételével; vagy</p> <p>ii. jelentős hatékonysági veszteségeket eredményez valamilyen természeti erőforrás¹ közvetlen vagy közvetett felhasználása tekintetében életciklusának bármely szakaszában, amelyeket nem minimalizálnak megfelelő intézkedések²; vagy</p> <p>iii. jelentős és hosszú távú kárt okoz a környezetben a körforgásos gazdaság szempontjából³?</p>		
<p><i>A szennyezés megelőzése és csökkentése:</i> Várható-e, hogy az intézkedés szennyező anyagok⁴ levegőbe, vízbe vagy talajba történő kibocsátásának jelentős növekedését eredményezi?</p>		
<p><i>A biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása:</i> Várható-e, hogy az intézkedés:</p> <p>i. jelentős káros hatást gyakorol az ökoszisztémák jó állapotára⁵ és rezilienciájára; vagy</p> <p>ii. káros-e az élőhelyek és a fajok – többek között az uniós érdekelttségű élőhelyek és fajok – védettségi helyzetére?</p>		

¹ A természeti erőforrások magukban foglalják az energiát, az anyagokat, a fémeket, a vizet, a biomasszát, a levegőt és a földet.

² A hatékonysági veszteségek például minimalizálhatók a termékek tartósságának, javíthatóságának, korszerűsíthetőségének és újrahasználatosságának jelentős mértékű növelésével vagy az erőforrások használatának tervezés és anyagválasztás segítségével történő jelentős mértékű csökkentésével, valamint a rendeltetés módosításának, a szétzerelésnek és a bontásnak a megkönnyítésével, különösen az építőanyagok használatának csökkentése, illetve újrahasználatának előmozdítása érdekében. További példa a „termék mint szolgáltatás” üzleti modellekre és a körforgásos értékláncokra való áttérés a termékek, az összetevők és az anyagok lehető legnagyobb fokú és legtovább tartó hasznosítása és értékének fenntartása céljából. Magában foglalja továbbá az anyagok és termékek veszélyesanyag-tartalmának jelentős csökkentését, többek között biztonságosabb alternatívákkal való felváltásuk révén. Idetartozik ezenkívül az élelmiszer-pazarlás jelentős csökkentése az élelmiszerek előállítás, feldolgozása, gyártása vagy forgalmazása során.

³ A körforgásos gazdasággal kapcsolatos további információkért lásd a taxonómiai rendelet (27) preambulumbekzdését.

⁴ Szennyező anyag: levegőben, vízben vagy földtani közegben jelen lévő olyan anyag, rezgés, hő, zaj, fény vagy egyéb szennyező anyag, amely káros lehet az emberi egészségre vagy a környezetre.

⁵ A taxonómiai rendelet 2. cikkének 16. pontja szerint „jó kondíció”: valamely ökoszisztéma vonatkozásában azt jelenti, hogy az ökoszisztéma jó fizikai, kémiai és biológiai kondícióban van vagy jó fizikai, kémiai és biológiai minőségű, rendelkezik önreprodukciós vagy önhelyreállítási képességgel, amelyben a fajok összetétele, az ökoszisztéma szerkezete és az ökológiai funkciók nem sérülnek”.

II. MELLÉKLET: Az érdemi DNSH-értékelést alátámasztó bizonyítékok az ellenőrzőlista 2. részével összefüggésben

Amennyiben hasznos, az ellenőrzőlista 2. részével összefüggésben (lásd a 3. szakaszt) egy adott intézkedésre vonatkozó érdemi DNSH-értékelés elvégzésekor a tagállamok támaszkodhatnak az alábbi (nem kimerítően felsorolt) bizonyítékok listájára. Ezt a listát a Bizottság azért bocsátja rendelkezésre, hogy az ellenőrzőlista 2. részének keretében végzett érdemi értékelés részeként megkönnyítse a tagállam számára az eseti értékelést. A lista használata nem kötelező, de az ellenőrzőlista 2. részében szereplő általános kérdések kiegészítéseképpen a tagállamok hivatkozhatnak erre a listára azon bizonyíték típusának meghatározása céljából, amellyel alátámasztják az annak megállapítására irányuló érvelésüket, hogy egy adott intézkedés megfelel a DNSH-elvnek.

Több területet érintő alátámasztó bizonyítékok

- Teljesül **az uniós környezetvédelmi jogszabályok** alkalmazandó része (különösen a környezeti vizsgálatok) és megtörtént a vonatkozó **engedélyek** kiadása.
- Az intézkedés olyan elemeket tartalmaz, amelyek esetében a vállalatoknak elismert **környezetvédelmi vezetési rendszert**, például EMAS-t (vagy az ISO 14001 vagy azzal egyenértékű szabványt) kell bevezetniük, vagy olyan árukat vagy szolgáltatásokat kell használniuk és/vagy előállítaniuk, amelyek **uniós ökocímkével**⁶ vagy egy másik I. típusú környezetvédelmi címkével⁷ rendelkeznek.
- Az intézkedés a szervezeteknek a közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerben (EMAS) való önkéntes részvételéről szóló 1221/2009/EK rendelet 46. cikkének (1) bekezdése szerint elfogadott ágazati referenciadokumentumokban⁸ meghatározott legjobb környezetvédelmi gyakorlatok végrehajtására vagy **kiválósági referenciaértékek** elérésére vonatkozik.
- A közberuházások esetében az intézkedés megfelel a **zöld közbeszerzési kritériumoknak**⁹
- Az infrastrukturális beruházások esetében megtörtént a beruházás **éghajlatváltozási rezilienciavizsgálata és környezetvédelmi szempontú ellenőrzése**.

Az éghajlatváltozás mérséklése

- Az olyan **intézkedések esetében, amelyekre nem vonatkoznak ETS-referenciaértékek**, az intézkedés összeegyeztethető a 2030-ra kitűzött ÜHG-kibocsátáscsökkentési cél elérésével és a klímasemlegesség 2050-ig történő elérésére irányuló célkitűzéssel.
- A **villamosítást előmozdító intézkedések** esetében az intézkedést arra vonatkozó bizonyíték egészíti ki, hogy az energiaszerkezet a 2030-ra és 2050-re kitűzött ÜHG-kibocsátáscsökkentési célokkal összhangban lévő dekarbonizáció irányába halad és a megújuló energiaforrások termelési kapacitásának növekedése kíséri.

---

⁶ Az uniós ökocímkerendszert a 66/2010/EK rendelet hozta létre. Azon termékcsoportok listája, amelyekre vonatkozóan uniós ökocímke-kritériumok kerültek megállapításra, a következő címen érhető el: <https://ec.europa.eu/environment/ecolabel/products-groups-and-criteria.html>

⁷ Az I. típusú környezetvédelmi címkéket az ISO 14024:2018 szabvány határozza meg.

⁸ Lásd a következő internetcímen: https://ec.europa.eu/environment/emas/emas_publications/sectoral_reference_documents_en.htm

⁹ Az Európai Bizottság számos termékcsoport esetében uniós zöld közbeszerzési kritériumokat határozott meg: https://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm

Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás

- Sor került arányos **éghajlati kockázatértékelésre**.
- Ha egy beruházás értéke meghaladja az 10 millió EUR-t, sor került vagy sor fog kerülni **éghajlattal szembeni sebezhetőségre és éghajlati kockázatokra vonatkozó elemzésre**¹⁰, amelyet megfelelő alkalmazkodási intézkedések meghatározása, értékelése és végrehajtása követ.

A vízi és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme

- Megtörtént a **vízminőség megőrzéséhez** és a vízhiány elkerüléséhez kapcsolódó környezetkárosodási kockázatok azonosítása és kezelése a víz-keretirányelv és a vízgyűjtő-gazdálkodási terv követelményeivel összhangban.
- A **part menti és tengeri környezettel** kapcsolatos intézkedések esetében az intézkedés nem zárja ki vagy veszélyezteteti tartósan a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelvben meghatározott jó környezeti állapot elérését az érintett tengeri régió vagy alrégió szintjén, illetve más tagállamok tengervizein.
- Az intézkedés nem gyakorol jelentős hatást i. az **érintett víztestekre** (és nem akadályozza az érintett víztest és az ugyanabban a vízgyűjtőn belüli más víztestek esetében a víz-keretirányelv követelményeinek megfelelő jó állapot vagy jó potenciál elérését) vagy ii. a víztől közvetlenül függő **védett élőhelyekre és fajokra**.

A körforgásos gazdaság, beleértve a hulladékképződés megelőzését és a hulladék-újrafeldolgozást is

- Az intézkedés összhangban van a vonatkozó nemzeti vagy regionális hulladékgazdálkodási tervvel és hulladékmegelőzési programmal az (EU) 2018/851 irányelvvel módosított 2008/98/EK irányelv 28. cikkének megfelelően, és adott esetben a körforgásos gazdaságra vonatkozó nemzeti, regionális vagy helyi stratégiával.
- Az intézkedés összhangban van a **fenntartható termékek és a hulladékhierarchia elvével**, elsőbbséget biztosítva a **hulladékkeletkezés megelőzésének**.
- Az intézkedés a felhasznált főbb erőforrások tekintetében biztosítja az **erőforrás-hatékonyságot**. Kezeli az erőforrások felhasználásának **rossz hatékonyságát**¹¹, beleértve a termékek, épületek és eszközök hatékony használatának és tartósságának biztosítását.
- Az intézkedés biztosítja a **hulladéknak a keletkezés helyén történő eredményes és hatékony elkülönített gyűjtését**, valamint a keletkezés helyén szétválogatott frakciók **újrahasznosításra vagy újrafeldolgozásra való előkészítését**.

A szennyezés megelőzése és csökkentése:

- Az intézkedés összhangban van a **szennyezés csökkentésére irányuló** meglévő globális, nemzeti, regionális vagy helyi **tervekkel**.

---

¹⁰ A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy használják az InvestEU keretében kidolgozott, a végrehajtott beruházások fenntarthatósági vizsgálatáról szóló bizottsági iránymutatást, többek között az infrastruktúrák éghajlatváltozási rezilienciavizsgálatáról szóló iránymutatást (2021–2027). A tagállamok ugyanakkor alkalmazhatják saját kritériumaikat és mutatóikat a fenntarthatósági vizsgálatához, feltéve, hogy azok az uniós éghajlat-politikai célokon alapulnak, és jelentősen hozzájárulnak a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról szóló, 2020. június 18-i (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében vett éghajlat-politikai és környezetvédelmi célkitűzések eléréséhez.

¹¹ Lásd ezen iránymutatás I. mellékletének 2. lábjegyzetét.

- Az intézkedés megfelel a vonatkozó **elérhető legjobb technikákkal (BAT)** kapcsolatos következtetéseknek vagy az ágazati elérhető legjobb technikákra vonatkozó referenciadokumentumoknak (BREF-ek)¹².
- A **veszélyes anyagok**¹³ használata helyett alternatív megoldások kerülnek alkalmazásra.
- Az intézkedés összhangban van a **peszticidek fenntartható használatával**¹⁴.
- Az intézkedés összhangban van az **antimikrobiális rezisztencia**¹⁵ elleni küzdelem bevált módszereivel.

A biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása

- Az intézkedés tiszteletben tartja az élőhelyvédelmi és a madárvédelmi irányelv **mérséklési hierarchiáját**¹⁶ és egyéb vonatkozó követelményeit.
- Sor került **környezeti hatásvizsgálat** elvégzésére és a következtetéseknek megfelelő intézkedések végrehajtására.

---

¹² A bizonyítéktípus alkalmazandó a 2010/75/EU irányelv (az ipari kibocsátásokról szóló irányelv) hatálya alá tartozó tevékenységekre. A BAT-következtetések és a BREF-ek jegyzéke a következő címen érhető el: <https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference>

¹³ Ez a kérdés az ipari tevékenységekből származó szennyezés megelőzésével és csökkentésével foglalkozik. A 2010/75/EU irányelv (az ipari kibocsátásokról szóló irányelv) 3. cikkének 18. pontja a „veszélyes anyagok” fogalmát a következőképpen határozza meg: „anyagok vagy keverékek az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról szóló, 2008. december 16-i 1272/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikke értelmében”. Ezenkívül az ipari kibocsátásokról szóló irányelv 58. cikke értelmében: „az olyan anyagokat vagy keverékeket, amelyek az általuk tartalmazott illékony szerves vegyületek miatt az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról szóló 1272/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint karcinogénnek, mutagénnek vagy reprodukciós toxicitásúnak minősülnek, és a H340, H350, H350i, H360D vagy a H360F figyelmeztető mondatot rendelik hozzájuk, amennyire ez lehetséges, a lehető legrövidebb időn belül fel kell váltani kevésbé ártalmas anyagokkal vagy keverékekkel.”

¹⁴ A fenntartható használatról szóló 2009/128/EK irányelvben meghatározottak szerint.

¹⁵ A Tanács következtetései az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem bevált módszereinek az Unión belüli széles körű alkalmazásához szükséges következő lépésekről (2019/C 214/01).

¹⁶Összhangban a következővel: „Módszertani útmutató a természetes élőhelyek védelméről szóló 92/43/EGK irányelv 6. cikke (3) és (4) bekezdésének rendelkezéseihez”

III. MELLÉKLET: A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében a DNSH éghajlatváltozás mérséklésével kapcsolatos környezetvédelmi célkitűzésének való megfelelés egyedi feltételei a földgáz felhasználásával történő villamosenergia- és/vagy hőtermeléssel, valamint a kapcsolódó átviteli és elosztási infrastruktúrával kapcsolatos intézkedések tekintetében

- **A földgázalapú villamosenergia- és/vagy hőtermeléssel kapcsolatos intézkedések** kivételesen eseti alapon támogathatók azokban a tagállamokban, amelyek jelentős kihívásokkal néznek szembe a nagy karbonintenzitású energiaforrásokról való átállás során, feltéve, hogy ez a támogatás hozzájárul az EU 2030-ra és 2050-re vonatkozó dekarbonizációs célkitűzéseikhez, ha:
  - Az intézkedések időtálló, rugalmas és hatékony gáztüzelésű villamosenergia-termeléshez vagy gáztüzelésű kapcsolt hő- és villamosenergia-termeléshez kapcsolódnak, amelynek esetében az ÜHG-kibocsátás a létesítmény gazdasági élettartama alatt nem éri el a 250 g CO₂/kWh-t;
vagy
  - Az intézkedések a megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású gázok használatát lehetővé tevő, időtálló, rugalmas és hatékony gáztüzelésű villamosenergia-termeléshez vagy gáztüzelésű kombinált hő- és villamosenergia-termeléshez kapcsolódnak, továbbá:
    - a helyreállítási és rezilienciaépítési terv megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású gázokra való átállásra vonatkozó hiteles terveket vagy kötelezettségvállalásokat tartalmaz; valamint
    - egy legalább azonos kapacitású, jelentősen karbonintenzívebb (pl. szén, lignit vagy olaj) erőmű és/vagy hőtermelő létesítmény egyidejű bezárását, ezáltal pedig az ÜHG-kibocsátás jelentős csökkenését eredményezi; valamint
    - az érintett tagállam bizonyítani tudja, hogy hiteles teljesítési pályán halad afelé, hogy a megújuló energiaforrásokra vonatkozó 2030-ra teljesítendő célkitűzésnek megfelelően növelje a megújuló energiaforrások arányát; valamint
    - a helyreállítási és rezilienciaépítési terv konkrét reformokat és beruházásokat tartalmaz a megújuló energiaforrások arányának növelése érdekében.
- Kivételesen nyújtható támogatás a távfűtési és -hűtési rendszerekben található földgázalapú termelőlétesítményekkel kapcsolatos intézkedésekhez, amennyiben a létesítmény megfelel a (2012/27/EU irányelv 2. cikkének 41. pontjában meghatározott) „hatékony távfűtési/távűtési” rendszerekre vonatkozó követelményeknek, valamint a földgázalapú hő-/villamosenergia-termelésre vonatkozóan az e melléklet első pontjában meghatározott feltételeknek.
- **A földgázt használó létesítményekből származó fűtő/hűtő közeggel működő távfűtési és -hűtési hálózatokkal** kapcsolatos intézkedések kivételesen támogathatók abban az esetben, ha:
  - ezen hálózatok a (2012/27/EU irányelv 2. cikkének 41. pontjában meghatározott) „hatékony távfűtési/távűtési” rendszerek részét képezik, és olyan meglévő létesítményekből származó fűtő/hűtő közeggel működnek, amelyek megfelelnek a földgázalapú hő- és villamosenergia-termelésre vonatkozó, az első pontban leírt feltételeknek;
vagy
  - a hő-/energiatermelő létesítménybe történő beruházások a hálózat korszerűsítésétől számított három éven belül indulnak, céljuk a teljes rendszer hatékonnyá tétele (a 2012/27/EU irányelv 2. cikkének 41. pontjában meghatározottak szerint), és megfelelnek a földgázalapú hő- és villamosenergia-termelésre vonatkozó, az első pontban leírt feltételeknek.
- **A gáznemű tüzelőanyagok átviteli és elosztási infrastruktúrájával** kapcsolatos intézkedések akkor támogathatók, ha azok a megépítéskor lehetővé teszik a megújuló és alacsony szén-dioxid-tartalmú gázok szállítását (és/vagy tárolását).
- **A földgázzal működő kazánokkal és fűtési rendszerekkel (és a kapcsolódó elosztási infrastruktúrával)** kapcsolatos intézkedések kivételesen, eseti alapon akkor támogathatók, ha:

- összhangban vannak vagy az energiacímkzésre vonatkozó (EU) 2017/1369 keretrendelet¹⁷ 7. cikkének (2) bekezdésével, vagy olyan épületekbe vannak telepítve, amelyek egy szélesebb körű energiahatékonysági vagy épületkorszerűsítési program részét képezik, az épületek energiahatékonyságáról szóló irányelv szerinti hosszú távú felújítási stratégiáknak megfelelően, ami az energiahatékonyság jelentős javulását eredményezi, valamint
- az ÜHG-kibocsátás jelentős csökkenését eredményezik; valamint
- (a szennyezés csökkentésének révén) a környezet és a közegészség jelentős javulását eredményezik különösen azokon a területeken, ahol a 2008/50/EU irányelvben meghatározott uniós levegőminőségi határértékeket túllépik vagy fennáll a túllépés veszélye, például a szén- vagy olajtüzelésű fűtési rendszerek és kazánok cseréjekor.

---

¹⁷ Az energiacímkzésre vonatkozó (EU) 2017/1369 keretrendelet 7. cikkének (2) bekezdése kimondja, hogy a tagállamok által nyújtott ösztönzőknek egy felhatalmazáson alapuló jogi aktusnak megfelelően a két legmagasabb vagy ezeknél magasabb olyan energiahatékonysági osztály elérésére kell irányulniuk, amelyekhez a szóban forgó termék jellemzően tartozik. A helyiségfűtő és a vízmelegítő berendezések esetében a fosszilis tüzelőanyaggal működő termékek általában nem tartoznak ezekbe az osztályokba, adott esetben a gáztüzelésű kapcsolt energiatermelő mikroegységek kivételével.

IV. MELLÉKLET: Szemléltető példák a DNSH-értékelés elkészítéséhez

E szakasz a 3. szakaszban bemutatott ellenőrzőlista két lépésének alkalmazásával szemléltető példákon keresztül mutat be feltételezett intézkedéseket és olyan általános elemeket, amelyek a DNSH-értékelés részét képezhetik. Az adott intézkedés leírásakor szükséges részletesség és tartalom, valamint a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben elvégzendő tényleges DNSH-értékelés tekintetében el lehet térni az itt közölt példáktól. A DNSH-értékelés végső soron szükséges kidolgozottsága az egyes intézkedések jellegétől és jellemzőitől függ, és nem fedhető le kimerítően ebben a dokumentumban.

1. példa: Energiahatékonysági intézkedések meglévő épületekben, beleértve a fűtő- és hűtőrendszerek cseréjét

Az intézkedés leírása

Az energiahatékonyság jelentős javulását eredményező, széles körű épületkorszerűsítési programba történő beruházások a meglévő lakóépületek korszerűsítése céljából, különböző energiahatékonysági intézkedések, többek között szigetelés, hatékony ablakok, a fűtési és hűtési rendszerek cseréje, zöld tetők és megújulóenergia-termelő berendezések (például napelemek) telepítése révén.

A DNSH-ellenőrzőlista 1. része

<i>Kérjük, jelölje meg, hogy az alábbi környezetvédelmi célkitűzések közül melyik írja elő az intézkedés érdemi DNSH-értékelését.</i>	<i>Igen</i>	<i>Nem</i>	<i>A „Nem” választ alátámasztó indokolás</i>
Az éghajlatváltozás mérséklése	X		
Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	X		
A vízi és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme		X	Az életciklus alatt jelentkező közvetlen és elsődleges közvetett hatásokat egyaránt figyelembe véve az intézkedés által támogatott tevékenység előreláthatólag jelentéktelen hatást gyakorol erre a környezeti célkitűzésre. Nem azonosítottak a vízminőség megőrzéséhez és a vízhiányhoz kapcsolódó környezetkárosodási kockázatokat, mivel nem került sor vízszervevények vagy vízfelhasználó készülékek beszerelésére.
A körforgásos gazdaság, beleértve a hulladékképződés megelőzését és a hulladék-újrafeldolgozást is	X		
A levegőbe, vízbe vagy talajba jutó szennyezés megelőzése és csökkentése	X		
A biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása		X	Az életciklus alatt jelentkező közvetlen és elsődleges közvetett hatásokat egyaránt figyelembe véve az intézkedés által támogatott tevékenység előreláthatólag jelentéktelen hatást gyakorol erre a környezeti célkitűzésre. Az épületkorszerűsítési program nem vonatkozik a biológiai sokféleség szempontjából érzékeny területeken vagy azok közelében (így például a védett területek Natura 2000 hálózatához tartozó területeken, az UNESCO világörökségi helyszínein és a biológiai sokféleség szempontjából kulcsfontosságú területeken, valamint más védett területeken) elhelyezkedő épületekre.

A DNSH-ellenőrzőlista 2. része

<i>Kérdések</i>	<i>Nem</i>	<i>Érdemi indokolás</i>
<i>Az éghajlatváltozás mérséklése: Várható-e, hogy az intézkedés jelentős ÜHG-kibocsátást eredményez?</i>	X	Az intézkedés 40 %-os éghajlatváltozási együtthatóval támogatható a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet mellékletében szereplő 025. beavatkozási terület alapján. Az intézkedés várhatóan nem eredményez jelentős ÜHG-kibocsátást, mivel: - Az épület nem fosszilis tüzelőanyagok kitermelésére, tárolására, szállítására vagy előállítására szolgál.

		<ul style="list-style-type: none"> - A korszerűsítési program lehetőséget kínál az energiafelhasználás csökkentésére, az energiahatékonyság növelésére és ezáltal az érintett épületek energiahatékonyságának jelentős mértékű javulására, valamint az ÜHG-kibocsátás jelentős csökkentésére (lásd az intézkedés leírását a helyreállítási és rezilienciaépítési terv X. oldalán, valamint a következő pontban szereplő leírást). Ily módon hozzá fog járulni az energiahatékonysági irányelvnek (2012/27/EU irányelv) megfelelően meghatározott, az energiahatékonyság növelésére vonatkozó éves nemzeti célkitűzéshez, valamint a Párizsi Megállapodáshoz kapcsolódó nemzetileg meghatározott hozzájárulásokhoz. - Az intézkedés az ÜHG-kibocsátás jelentős, a becslések szerint évi XX kt ÜHG-kibocsátásnak megfelelő csökkentést eredményez, ami a lakóépületekkel összefüggő nemzeti ÜHG-kibocsátás X %-ának felel meg (lásd a helyreállítási és rezilienciaépítési terv X. oldalát). - A korszerűsítési program többek között magában foglalja a szén-/olajtüzelésű fűtési rendszerek kondenzációs gázkazánokkal való felváltását: <ul style="list-style-type: none"> o Ezek a kazánok A osztályú terméknek felelnek meg, amely a tagállamban a két legmagasabb olyan energiahatékonysági osztály alatt van, amelyekhez a szóban forgó termék jellemzően tartozik. Kisebb szén-dioxid-kibocsátású és hatékonyabb alternatívák (nevezetesen A++ és A+ osztályú hőszivattyúk) is megfontolásra kerültek, de a program hatálya alá tartozó épületek szerkezete nem teszi lehetővé közös hőszivattyúk telepítését, és így az A osztályú kondenzációs gázkazánok a technológiai szempontból megvalósítható legjobb hatékonyságú alternatívát jelentik. o Ezenkívül a kondenzációs gázkazánokba történő beruházások egy szélesebb körű energiahatékonysági épületkorszerűsítési program részét képezik, az épületek energiahatékonyságáról szóló irányelv szerinti hosszú távú felújítási stratégiáknak megfelelően, ami az energiahatékonyság jelentős javulását eredményezi. o Az intézkedés az épületkorszerűsítés részeként a kazánokon kívül napelemek telepítését is tartalmazza. - Hogy ne akadályozza az alacsony szén-dioxid-kibocsátású alternatívák, különösen a hőszivattyúk alkalmazását a tagállamokban, ezen komponens X. reformintézkedése (lásd a helyreállítási és rezilienciaépítési terv Y. oldalát) előírja a relatív tüzelőanyag-árazás felülvizsgálatát.
<p><i>Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás. Várható-e, hogy az intézkedés a jelenlegi éghajlatra és a várható jövőbeli éghajlatra, magára az intézkedésre, vagy az emberekre, a természetre vagy az eszközökre gyakorolt káros hatás fokozódását eredményezi?</i></p>	X	<p>Az ezen intézkedés szempontjából lényegesnek tekinthető, az éghajlatváltozással kapcsolatos fizikai kockázatok a jelenlegi és jövőbeli éghajlatra kiterjedő expozíciós elemzés részeként értékelésre kerültek, és az értékelés szerint a megcélzott éghajlati övezet hőhullámoknak van kitéve. Az intézkedés előírja a gazdasági szereplők számára, hogy biztosítsák a felújított épületek épületgépészeti rendszereinek optimalizálását, hogy azok még ilyen szélsőséges hőmérsékleteken is hőkomfortot biztosítsanak a lakóknak. Nincs tehát arra utaló bizonyíték, hogy az intézkedés a teljes életciklusa során e környezetvédelmi célkitűzésre jelentős negatív közvetlen és elsődleges közvetett hatást fejtené ki.</p>
<p><i>Átállás a körforgásos gazdaságra, beleértve a hulladékképződés megelőzését és a hulladék újrafeldolgozását is: Várható-e, hogy az intézkedés:</i></p> <p>i. a hulladékképződés, -égetés vagy -ártalmatlanítás jelentős növekedését eredményezi a nem újrafeldolgozható veszélyes hulladék égetésének kivételével; vagy</p> <p>ii. jelentős hatékonysági veszteségeket eredményez valamilyen természeti erőforrás közvetlen vagy közvetett felhasználása</p>	X	<p>Az intézkedés előírja az épületkorszerűsítést végző gazdasági szereplők számára annak biztosítását, hogy a keletkező nem veszélyes építési és bontási hulladék (kivéve a 2000/532/EK határozattal létrehozott európai hulladékjegyzék 17 05 04 kategóriájában említett, természetesen előforduló anyagokat) legalább 70 tömegszázalékát a hulladékhierarchiával és az építési és bontási hulladék kezelésére vonatkozó uniós protokollal összhangban készítsék elő újrahasználatra, újrafeldolgozásra és egyéb anyaghasznosításra, beleértve a más anyagok helyettesítésére szolgáló hulladékfeltöltési műveleteket.</p> <p>Az intézkedés technikai előírásokat tartalmaz a megújulóenergia-termelő berendezések tartósságára, javíthatóságára és újrafeldolgozhatóságára vonatkozóan, a helyreállítási és rezilienciaépítési terv X. oldalán meghatározottak szerint. A gazdasági szereplők az építési és bontási hulladék kezelésére vonatkozó uniós protokollal összhangban korlátozni fogják az építési és bontási folyamatokban keletkező hulladék mennyiségét. Az épületek tervezése és az építési technikák támogatják a körforgásos jelleget, és szemléltetik különösen azt, hogy az ISO 20887 szabvány vagy az épületek</p>

<p>tekintetében életciklusának bármely szakaszában, amelyeket nem minimalizálnak megfelelő intézkedések; vagy</p> <p>iii. jelentős és hosszú távú kárt okoz a környezetben a körforgásos gazdaság szempontjából?</p>		<p>elemekre bonthatóságának vagy átalakíthatóságának értékelésére szolgáló egyéb szabványok alapján hogyan tervezik azokat erőforrás-hatékonyabbá, átalakíthatóbbá, rugalmasabbá és elemekre bonthatóbbá, hogy lehetővé tegyék az újrafelhasználást és az újrafeldolgozást.</p>
<p><i>A szennyezés megelőzése és csökkentése:</i> Várható-e, hogy az intézkedés szennyező anyagok levegőbe, vízbe vagy talajba történő kibocsátásának jelentős növekedését eredményezi?</p>	<p>X</p>	<p>Nem várható, hogy az intézkedés szennyező anyagok levegőbe, vízbe vagy talajba történő kibocsátásának jelentős növekedését eredményezi, mivel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - különösen az olajtüzelésű fűtési rendszerek cseréje a légszennyező anyagok jelentős csökkenését és ezáltal a közegészség javulását fogják eredményezni egy olyan területen, ahol a 2008/50/EU irányelvben meghatározott uniós levegőminőségi határértékeket túllépi vagy fennáll a túllépés veszélye, - Az éghajlatváltozás mérséklésével kapcsolatos célkitűzés indokolásában leírtak szerint kisebb hatású alternatívákat is mérlegeltek, azonban ezek technológiailag nem megvalósíthatók e program keretében. Ezenkívül a beszerelendő kazánok várható átlagos élettartama 12 év. - A korszerűsítést végző gazdasági szereplőknek biztosítaniuk kell, hogy az épületkorszerűsítéshez használt épületelemek és -anyagok ne tartalmazzanak azbesztet, sem pedig az 1907/2006/EK rendelet XIV. mellékletében szereplő, engedélyköteles anyagok listája alapján azonosított, különös aggodalomra okot adó anyagokat. - A korszerűsítést végző gazdasági szereplőknek biztosítaniuk kell, hogy az épületkorszerűsítéshez használt azon épületelemek és -anyagok, amelyekkel az épületben lakók érintkezésbe kerülhetnek, az anyagok vagy épületelemek m³-ére vetítve 0,06 mg-nál kevesebb formaldehidet, valamint 0,001 mg-nál kevesebb 1A és 1B kategóriájú rákkeltő illékony szerves vegyületeket bocsássanak ki a CEN/TS 16516 és az ISO 16000-3 vagy más hasonló szabványosított vizsgálati feltételek mellett és meghatározási módszer szerint végzett vizsgálat során. - A korszerűsítési munkálatok során intézkedéseket fognak hozni a zaj-, por- és szennyezőanyag-kibocsátás csökkentésére, a helyreállítási és rezilienciaépítési terv X. oldalán leírtak szerint.

2. példa: Hulladékkezelés (építési és bontási hulladék feldolgozása)

Az intézkedés leírása

Ez az intézkedés az építési és bontási hulladék újrafeldolgozására szolgáló létesítmények építését támogató beruházás. Konkrétabban a létesítmények szétválogatják és feldolgozzák az elkülönítetten gyűjtött, nem veszélyes és szilárd hulladékáramokat, beleértve a helyreállítási és rezilienciaépítési terv épületkorszerűsítési komponenséből származó hulladékáramokat is. A létesítmények a nem veszélyes, szilárd hulladékot mechanikus átalakítási folyamat révén másodlagos nyersanyaggá dolgozzák fel. Az intézkedés célja az elkülönítetten gyűjtött, nem veszélyes, szilárd feldolgozott hulladék tömege több mint 50 %-ának olyan másodlagos nyersanyagokká való átalakítása, amelyek alkalmasak elsődleges építőanyagok helyettesítésére.

A DNSH-ellenőrzőlista 1. része

<p>Kérjük, jelölje meg, hogy az alábbi környezetvédelmi célkitűzések közül melyik írja elő az intézkedés érdemi DNSH-értékelését.</p>	<p>Igen</p>	<p>Nem</p>	<p>A „Nem” választ alátámasztó indokolás</p>
<p>Az éghajlatváltozás mérséklése</p>		<p>X</p>	<p>Az intézkedés 100 %-os éghajlatváltozási együtthatóval támogatható a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet mellékletében</p>

			szereplő 045bis. beavatkozási terület alapján, mivel az újrafeldolgozó létesítmények támogatásának feltétele a technikai előírások értelmében az 50 %-os átalakítási hatások elérése. Az intézkedés célkitűzése és a beavatkozási terület jellege közvetlenül támogatja az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás célkitűzését.
Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	X		
A vízi és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme		X	Az életciklus alatt jelentkező közvetlen és elsődleges közvetett hatásokat egyaránt figyelembe véve az intézkedés által támogatott tevékenység előreláthatólag jelentéktelen hatást gyakorol erre a környezeti célkitűzésre. Nem azonosítottak a vízminőség megőrzéséhez és a vízhiányhoz kapcsolódó környezetkárosodási kockázatokat. A 2011/92/EU irányelvvel összhangban a környezeti hatásvizsgálati eljárás átvilágítási szakasza arra a következtetésre jutott, hogy nem várható jelentős hatás. Az építési és bontási hulladék feldolgozást megelőző tárolására szolgáló helyet le kell fedni és a vízbeszivárgást a helyszínen kezelni kell annak elkerülése érdekében, hogy eső esetén a kezelt hulladékból szennyező anyagok mosódjanak ki a helyi víztartó rétegbe.
A körforgásos gazdaság, beleértve a hulladékképződés megelőzését és a hulladék-újrafeldolgozást is		X	Az intézkedés 100 %-os környezetvédelmi együtthatóval támogatható a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel szóló rendelet mellékletében szereplő 045bis. beavatkozási terület alapján, mivel az újrafeldolgozó létesítmények támogatásának feltétele a technikai előírások értelmében az 50 %-os átalakítási hatások elérése. Az intézkedés célkitűzése és a beavatkozási terület jellege közvetlenül támogatja az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás célkitűzését. Az intézkedés összhangban van a [nemzeti/regionális/helyi] hulladékgazdálkodási tervvel.
A levegőbe, vízbe vagy talajba jutó szennyezés megelőzése és csökkentése		X	Az életciklus alatt jelentkező közvetlen és elsődleges közvetett hatásokat egyaránt figyelembe véve az intézkedés által támogatott tevékenység előreláthatólag jelentéktelen hatást gyakorol erre a környezeti célkitűzésre. A 2011/92/EU irányelvvel összhangban a környezeti hatásvizsgálati eljárás átvilágítási szakasza arra a következtetésre jutott, hogy az életciklus alatt jelentkező közvetlen és elsődleges közvetett hatásokat egyaránt figyelembe véve az intézkedés által támogatott tevékenység előreláthatólag jelentéktelen hatást gyakorol erre a környezeti célkitűzésre. Az intézkedés által támogatott létesítmények a hulladékkezeléssel foglalkozó iparágra vonatkozó elérhető legjobb technológiákról szóló referenciadokumentumban (BREF) leírt elérhető legjobb technológiákat alkalmazzák. Az építési munkálatok során a zaj-, por- és szennyezőanyag-kibocsátás csökkentése érdekében hozott intézkedések leírása a helyreállítási és rezilienciaépítési terv X. oldalán található.
A biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása		X	Az életciklus alatt jelentkező közvetlen és elsődleges közvetett hatásokat egyaránt figyelembe véve az intézkedés által támogatott tevékenység előreláthatólag jelentéktelen hatást gyakorol erre a környezeti célkitűzésre. A műveletre nem a biológiai sokféleség szempontjából érzékeny területeken vagy azok közelében kerül sor (így például nem a védett területek Natura 2000 hálójához tartozó területeken, az UNESCO világörökségi helyszínein és a biológiai sokféleség szempontjából kulcsfontosságú területeken, valamint más védett területeken). A 2011/92/EU és a 92/43/EGK irányelvvel összhangban a környezeti hatásvizsgálati eljárás átvilágítási szakasza arra a következtetésre jutott, hogy nem várható jelentős hatás.

A DNSH-ellenőrzőlista 2. része

Kérdések	Nem	Érdemi indokolás
Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás: Várható-e, hogy az intézkedés a jelenlegi éghajlatra és a várható jövőbeli éghajlatra, magára az intézkedésre, vagy az emberekre, a természetre vagy az eszközökre gyakorolt káros hatás fokozódását eredményezi?	X	Mivel az intézkedés két, árvízveszélyes területek közelében épülő létesítményre vonatkozik, és a létesítmények várható élettartama meghaladja a 10 évet, alapos éghajlati kockázat- és sebezhetőségi értékelést végeztek a létesítmények várható élettartamához igazodó, nagy felbontású, legkorszerűbb éghajlati előrejelzések alapján. Az értékelés következtetéseit figyelembe vették az intézkedés kialakításánál (lásd a helyreállítási és rezilienciaépítési terv X. oldalát). Ezen túlmenően az intézkedés előírja a gazdasági szereplők

		számára, hogy dolgozzanak ki tervet az újrafeldolgozó létesítményeket érintő lényeges fizikai éghajlati kockázatok csökkentését célzó alkalmazkodási megoldások végrehajtására (lásd a helyreállítási és rezilienciaépítési terv X. oldalát). A kötelezettség azt is magában foglalja, hogy az alkalmazkodási megoldások ne befolyásolják hátrányosan a más embereket, természetet, eszközöket és más gazdasági tevékenységeket érintő alkalmazkodási erőfeszítéseket vagy az éghajlatváltozással kapcsolatos fizikai kockázatokkal szembeni rezilienciájuk szintjét, és összhangban legyenek a helyi, ágazati, regionális vagy nemzeti alkalmazkodási erőfeszítésekkel.
--	--	--

3. példa: Hulladékégető (példa a DNSH-elnnek való meg nem felelésre)

Az intézkedés leírása

Ez az intézkedés új hulladékégetők építését támogató beruházás az országban meglévő kapacitás növelése érdekében. Az intézkedés célja a nem veszélyes települési szilárd hulladék hulladéklerakókban való elhelyezésének csökkentése és a hulladékégetéssel történő energiatermelés (hulladék energetikai hasznosítása).

A DNSH-ellenőrzőlista 1. része

Kérjük, jelölje meg, hogy az alábbi környezetvédelmi célkitűzések közül melyik esetében szükséges az intézkedés érdemi DNSH-értékelése.	Igen	Nem	A „Nem” választ alátámasztó indokolás
Az éghajlatváltozás mérséklése	X		
Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	X		
A vízi és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme		X	Ebben a konkrét esetben az életciklus alatt jelentkező közvetlen és elsődleges közvetett hatásokat egyaránt figyelembe véve az intézkedés által támogatott tevékenység előreláthatólag jelentéktelen hatást gyakorol erre a környezeti célkitűzésre. Bizonyított, hogy az intézkedés a víz-keretirányelv (2000/60/EK) értelmében nem jár a vízminőség megőrzésével és a vízhiánnyal kapcsolatos környezetkárosodási kockázatokkal. A 2011/92/EU irányelvvel összhangban a környezeti hatásvizsgálati eljárás átvilágítási szakasza arra a következtetésre jutott, hogy nem várható jelentős hatás.
A körforgásos gazdaság, beleértve a hulladékképződés megelőzését és a hulladék-újrafeldolgozást is	X		
A levegőbe, vízbe vagy talajba jutó szennyezés megelőzése és csökkentése	X		
A biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása	X		

A DNSH-ellenőrzőlista 2. része

Kérdések	Nem	Érdemi indokolás
Az éghajlatváltozás mérséklése: Várható-e, hogy az intézkedés jelentős ÜHG-kibocsátást eredményez?	X	<p>Az intézkedés által támogatott létesítmények célja a fosszilis eredetű CO₂-kibocsátás minimalizálása. Ezt azáltal biztosítják, hogy csak biomasszából származó anyagokat égetnek (azaz fosszilis anyagokat nem). Ezt alátámasztották (lásd a helyreállítási és rezilienciaépítési terv X. oldalát), és beépítették az Y komponenshez kapcsolódó megfelelő célokba.</p> <p>Az egyes létesítmények ÜHG-kibocsátásának szivárgására és különösen a kezelendő, tárolt hulladékból származó szivárgásra vonatkozóan nyomonkövetési terv áll rendelkezésre, amelyet a helyreállítási és rezilienciaépítési terv X. oldalán szereplő</p>

		intézkedés kialakítása tükröz.
<i>Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás:</i> Várható-e, hogy az intézkedés a jelenlegi éghajlatra és a várható jövőbeli éghajlatra, magára az intézkedésre, vagy az emberekre, a természetre vagy az eszközökre gyakorolt káros hatás fokozódását eredményezi?	X	Mivel az intézkedés keretében támogatni szándékozott három hulladékégető mű földcsuszamlásnak kitett területeken található, és a létesítmények várható élettartama 25–30 év, alapos éghajlati kockázat- és sebezhetőségi értékelést végeztek a létesítmények várható élettartamához igazodó, nagy felbontású, legkorszerűbb éghajlati előrejelzések alapján. Az értékelés következtetéseit figyelembe vették az intézkedés kialakításánál (lásd a helyreállítási és rezilienciaépítési terv X. oldalát). Ezen túlmenően az intézkedés előírja a gazdasági szereplők számára, hogy dolgozzanak ki tervet a hulladékégetőket érintő lényeges fizikai éghajlati kockázatok csökkentését célzó alkalmazkodási megoldások végrehajtására (lásd a helyreállítási és rezilienciaépítési terv X. oldalát). A kötelezettség továbbá azt is magában foglalja, hogy az alkalmazkodási megoldások ne befolyásolják hátrányosan a más embereket, természetet, eszközöket és más gazdasági tevékenységeket érintő alkalmazkodási erőfeszítéseket vagy az éghajlatváltozással kapcsolatos fizikai kockázatokkal szembeni rezilienciájuk szintjét, és összhangban legyenek a helyi, ágazati, regionális vagy nemzeti alkalmazkodási erőfeszítésekkel.
<i>Átállás a körforgásos gazdaságra, beleértve a hulladékképződés megelőzését és a hulladék újrafeldolgozását is:</i> Várható-e, hogy az intézkedés: i. a hulladékképződés, -égetés vagy -ártalmatlanítás jelentős növekedését eredményezi a nem újrafeldolgozható veszélyes hulladék égetésének kivételével; vagy ii. jelentős hatékonysági veszteségeket eredményez valamilyen természeti erőforrás közvetlen vagy közvetett felhasználása tekintetében életciklusának bármely szakaszában, amelyeket nem minimalizálnak megfelelő intézkedések; vagy iii. jelentős és hosszú távú kárt okoz a környezetben a körforgásos gazdaság szempontjából?	<i>Példa a DNSH- elvnek való meg nem felelésre</i>	<i>Míg ez az intézkedés többek között az éghető, nem újrahasznosítható hulladék hulladéklerakókból való elterelésére irányul, a Bizottság valószínűleg úgy vélné, hogy ez az intézkedés „a hulladékképződés, -égetés vagy -ártalmatlanítás jelentős növekedését eredményezi, kivéve a nem újrafeldolgozható veszélyes hulladékok elégetését”, a következő okok miatt.</i> <i>Új hulladékégetőknek az ország meglévő hulladékégető kapacitása növelése céljából történő megépítése jelentősen növelné az olyan hulladékok égetését, amelyek nem tartoznak a nem újrahasznosítható veszélyes hulladékok kategóriájába. Ezért közvetlenül sérti a taxonómiai rendelet 17. cikke (1) bekezdése d) pontjának ii. alpontját („A környezeti célkitűzések jelentős megsértése”).</i> <i>Az intézkedés akadályozza a nagyobb környezeti teljesítményű, alacsony környezeti hatású alternatívák kifejlesztését és alkalmazását (pl. újrafelhasználás, újrafeldolgozás), és a nagy környezeti hatású eszközöktől való függést eredményezhet, figyelembe véve élettartamukat és kapacitásukat. Jelentős mennyiségű nem veszélyes hulladékot (újrafeldolgozható és nem újrafeldolgozható egyaránt) lehet alapanyagként felhasználni, ami az újrafeldolgozható hulladék tekintetében akadályozza a hulladékhierarchiában előrébb sorolt kezelést, beleértve az újrafeldolgozást is. Ez aláásná a nemzeti/regionális szintű és a hulladékokról szóló módosított keretirányelvvel összhangban elfogadott nemzeti/regionális/helyi hulladékgazdálkodási tervben meghatározott újrafeldolgozási célok elérését.</i>
<i>A szennyezés megelőzése és csökkentése:</i> Várható-e, hogy az intézkedés szennyező anyagok levegőbe, vízbe vagy talajba történő kibocsátásának jelentős növekedését eredményezi?	X	Az intézkedés előírja a támogatott létesítmények számára, hogy alkalmazzák a hulladékégetésre vonatkozó legjobb technikákkal (BAT) kapcsolatos következtetésekből ((EU) 2019/2010 bizottsági végrehajtási határozat) meghatározott elérhető legjobb technikákat. Ezt az intézkedés kialakítása biztosítja (lásd a helyreállítási és rezilienciaépítési terv X. oldalát). Az intézkedés által támogatott létesítmények rendelkeznek a vonatkozó környezetvédelmi engedéllyel, és az intézkedés kiterjed a környezeti hatások mérséklésére és nyomon követésére, ami a zaj, a por és más szennyező anyagok szintjének csökkentése és ellenőrzése érdekében az építési, karbantartási és üzemeltetési munkálatok során tett intézkedéseken alapul (lásd a helyreállítási és rezilienciaépítési terv X. oldalát).
<i>A biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása:</i> Várható-e, hogy	X	A 2011/92/EU irányelvvel összhangban környezeti hatásvizsgálatot (KHV) vagy átvilágítást végeztek, és a környezet védelméhez szükséges mérséklési intézkedéseket

az intézkedés:		végrehajtották / végrehajtvák és azok megjelennek az Y komponens X intézkedésének mérőföldköveiben és céljaiban (lásd a helyreállítási és rezilienciaépítési terv X. oldalát).
i. jelentős káros hatást gyakorol az ökoszisztémák jó állapotára és rezilienciájára; vagy		A hulladékégetők nem a biológiai sokféleség szempontjából érzékeny területeken vagy azok közelében fognak elhelyezkedni (így például nem helyezkedhetnek el a védett területek Natura 2000 hálózatához tartozó területeken, az UNESCO világörökségi helyszínein és a biológiai sokféleség szempontjából kulcsfontosságú területeken, valamint más védett területeken).
ii. káros az élőhelyek és a fajok – többek között az uniós érdekeltsgű élőhelyek és fajok – védettségi helyzetére?		

4. példa: Közlekedési infrastruktúra (közutak)

Az intézkedés leírása

Ez az intézkedés két alintézkedést érintő beruházásból állna:

- A TEN-T törzshálózat részét képező új autópálya építése, amelynek célja i. egy tagállam távoli területének az ország többi részével való jobb összekapcsolása és ii. a közúti közlekedésbiztonság javítása.
- Elektromos töltőállomás (tíz járművenként egy töltőállomás) és hidrogéntöltő állomások (X km-enként egy töltőállomás) építése az új autópálya mentén.

A DNSH-ellenőrzőlista 1. része

Kérjük, jelölje meg, hogy az alábbi környezetvédelmi célkitűzések közül melyik esetében szükséges az intézkedés érdemi DNSH-értékelése.		Igen	Nem	A „Nem” választ alátámasztó indoklás
Az éghajlatváltozás mérséklése	Az új autópálya megépítése	X		
	Elektromos töltő- és üzemanyag-töltő infrastruktúra kiépítése		X	Ez az alintézkedés a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet mellékletében szereplő 077. beavatkozási terület alapján támogatható, 100%-os éghajlatváltozási együtthatóval. Továbbá az elektromos töltő- és hidrogéntöltő infrastruktúra (amely elektrolizátorok által előállított zöld hidrogéneken fog alapulni) előmozdítja a villamosítást, és így a ténylegesen klímasemleges gazdaságra való átálláshoz szükséges beruházásnak tekinthető. A megújulóenergia-termelési kapacitás nemzeti szintű bővítésének indoklása és bizonyítéka az X. komponensnél, a helyreállítási és rezilienciaépítési terv Y-Z oldalain található.
Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás		X		
A vízi és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme		X		
A körforgásos gazdaság, beleértve a hulladékképződés megelőzését és a hulladék-újrafeldolgozást is		X		
A levegőbe, vízbe vagy talajba jutó szennyezés megelőzése és csökkentése		X		
A biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása		X		

A DNSH-ellenőrzőlista 2. része

Kérdések	Nem	Érdemi indoklás
----------	-----	-----------------

<p><i>Az éghajlatváltozás mérséklése:</i> Várható-e, hogy az intézkedés jelentős ÜHG-kibocsátást eredményez?</p>	<p>X</p>	<p><i>(Csak az új autópálya építésére vonatkozó alintézkedés tekintetében:)</i></p> <p>Az intézkedés várhatóan nem eredményez jelentős ÜHG-kibocsátást, mivel az új autópálya egy olyan átfogó közlekedési terv¹⁸ részét képezi, amelynek célja a 2030-ra és 2050-re kitűzött éghajlatvédelmi célokkal összhangban a közlekedés decarbonizációja. Ez különösen a következő kísérő intézkedéseknek tudható be:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az útépitési beruházás összekapcsolása az elektromos töltő- és hidrogéntöltő infrastruktúrával; - e komponens X. reformintézkedése (Y-Z. oldal), amely úthasználati díjat vezet be ezen útra és más utakra; - e komponens Y reformintézkedése (Y-Z. oldal), amely növeli a hagyományos üzemanyagok adóterhét; - e komponens Z reformintézkedése (Y-Z. oldal), amely ösztönzi a kibocsátásmentes járművek beszerzését; - valamint e komponens XX. és XY. intézkedése (Y-Z. oldal), amelyek támogatják a vasúti és/vagy belvízi közlekedésre való modális váltást.
<p><i>Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás:</i> Várható-e, hogy az intézkedés a jelenlegi éghajlatra és a várható jövőbeli éghajlatra, magára az intézkedésre, vagy az emberekre, a természetre vagy az eszközökre gyakorolt káros hatás fokozódását eredményezi?</p>	<p>X</p>	<p>Mivel az intézkedés egy út és a kapcsolódó elektromos töltő- és üzemanyag-töltő infrastruktúra hőstressznek és hőingadozásnak kitett területeken történő megépítésére vonatkozik, és az eszközök várható élettartama meghaladja a 10 évet, éghajlati kockázat- és sebezhetőségi értékelést végeztek a létesítmények várható élettartamához igazodó éghajlati előrejelzések alapján. Ennek keretében árvíz-kockázat-elemzést végeztek, és két olyan útszakaszt azonosítottak, ahol egyedi alkalmazkodási megoldást kell megvalósítani. Különös figyelmet fordítottak az érzékeny elemekre, például a hidakra és alagutakra. Az értékelés következtetéseit figyelembe vették az intézkedés kialakításánál (lásd a helyreállítási és rezilienciaépítési terv X. oldalát).</p> <p>Ezen túlmenően az intézkedés előírja a gazdasági szereplők számára, hogy dolgozzanak ki tervet az utat és a kapcsolódó elektromos töltő és üzemanyag-töltő infrastruktúrát érintő lényeges fizikai éghajlati kockázatok csökkentését célzó alkalmazkodási megoldások végrehajtására (lásd a helyreállítási és rezilienciaépítési terv X. oldalát). A kötelezettség azt is magában foglalja, hogy az alkalmazkodási megoldások ne befolyásolják hátrányosan a más embereket, természetet, eszközöket és más gazdasági tevékenységeket érintő alkalmazkodási erőfeszítéseket vagy az éghajlatváltozással kapcsolatos fizikai kockázatokkal szembeni rezilienciájuk szintjét, és összhangban legyenek a helyi, ágazati, regionális vagy nemzeti alkalmazkodási erőfeszítésekkel.</p>
<p><i>A víz és a tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme:</i> Várható-e, hogy az intézkedés káros:</p> <p>i. a víztestek – beleértve a felszíni és a felszín alatti víztesteket is – jó állapotára, vagy jó ökológiai potenciáljára; vagy</p> <p>ii. a tengeri vizek jó környezeti állapotára?</p>	<p>X</p>	<p>A 2011/92/EU irányelvvel összhangban környezeti hatásvizsgálatot (KHV) végeztek az útépitésre és a kapcsolódó töltő- és üzemanyag-töltő infrastruktúra kiépítésére vonatkozóan. A környezet védelméhez szükséges mérséklési lépéseket végre fogják hajtani, és ezeket a lépéseket figyelembe vették az intézkedés kialakításánál (lásd a helyreállítási és rezilienciaépítési terv X. oldalát). A környezeti hatásvizsgálat a 2000/60/EK irányelvvel összhangban magában foglalta a vízre gyakorolt hatás értékelését, és az intézkedés kialakítása során kezelték az azonosított kockázatokat (lásd a helyreállítási és rezilienciaépítési terv X. oldalát).</p> <p>A vízminőség megőrzésével és a vízhiány elkerülésével kapcsolatos környezetkárosodási kockázatok azonosítása és kezelése a 2000/60/EK irányelv (víz-keretirányelv) követelményeivel, valamint a potenciálisan érintett víztestre vagy víztestekre vonatkozó vízgyűjtő-gazdálkodási tervvel összhangban történik a releváns érdekeltekkel konzultálva (lásd a helyreállítási és rezilienciaépítési terv X. oldalát).</p>
<p><i>Átállás a körforgásos gazdaságra, beleértve a hulladékképződés</i></p>	<p>X</p>	<p>Az intézkedés előírja az útépitést végző gazdasági szereplők számára annak biztosítását, hogy az útépitésből és a kapcsolódó töltő- és üzemanyag-töltő</p>

¹⁸ Átfogó közlekedési terv hiányában a projektszinten végzett költség-haszon elemzés azt mutatja, hogy maga a projekt az életciklusa során az ÜHG-kibocsátás emelkedését eredményezi/nem eredményezi az ÜHG-kibocsátás emelkedését.

<p><i>megelőzését és a hulladék újrafeldolgozását is:</i> Várható-e, hogy az intézkedés:</p> <p>i. a hulladékképződés, -égetés vagy -ártalmatlanítás jelentős növekedését eredményezi a nem újrafeldolgozható veszélyes hulladék égetésének kivételével; vagy</p> <p>ii. jelentős hatékonysági veszteségeket eredményez valamilyen természeti erőforrás közvetlen vagy közvetett felhasználása tekintetében életciklusának bármely szakaszában, amelyeket nem minimalizálnak megfelelő intézkedések; vagy</p> <p>iii. jelentős és hosszú távú kárt okoz a környezetben a körforgásos gazdaság szempontjából?</p>		<p>infrastruktúra építéséből származó, az építési területen keletkező nem veszélyes építési és bontási hulladék (kivéve a 2000/532/EK bizottsági határozattal létrehozott európai hulladékjegyzék 17 05 04 kategóriájában meghatározott, természetesen előforduló anyagokat) legalább 70 tömegszázalékát a hulladékhierarchiával és az építési és bontási hulladék kezelésére vonatkozó uniós protokollal összhangban készítsék elő újrahasználatra, újrafeldolgozásra és egyéb anyaghasznosításra, beleértve a más anyagok helyettesítésére szolgáló hulladékfeltöltési műveleteket.</p> <p>A gazdasági szereplők az építési és bontási hulladék kezelésére vonatkozó uniós protokollal összhangban az elérhető legjobb technikákat alkalmazva korlátozni fogják az építés során keletkező hulladék mennyiségét, és az építési hulladék tekintetében rendelkezésre álló válogatási rendszereket használva az anyagok szelektív eltávolításával elő fogják segíteni az újrahasználatot és a magas színvonalú újrafeldolgozást.</p>
<p><i>A szennyezés megelőzése és csökkentése:</i> Várható-e, hogy az intézkedés szennyező anyagok levegőbe, vízbe vagy talajba történő kibocsátásának jelentős növekedését eredményezi?</p>	X	<p>Az intézkedés várhatóan nem eredményezi a szennyező anyagok levegőbe történő kibocsátásának jelentős növekedését, mivel az átfogó közlekedési terv részét képezi, és összhangban van a nemzeti levegőszennyezés-csökkentési programmal. Ez különösen a következő kísérő intézkedéseknek tudható be:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az útépitési beruházás összekapcsolása az elektromos töltő- és hidrogéntöltő infrastruktúrával; - e komponens X. reformintézkedése (Y-Z. oldal), amely úthasználati díjat vezet be ezen útra és más utakra; - e komponens Y reformintézkedése (Y-Z. oldal), amely növeli a hagyományos üzemanyagok adóterhét; - e komponens Z reformintézkedése (Y-Z. oldal), amely ösztönzi a kibocsátásmentes járművek beszerzését; - valamint e komponens XX. és XY. intézkedése (Y-Z. oldal), amelyek támogatják a vasúti vagy belvízi közlekedésre való modális váltást. <p>Emellett az úthasználatból és a kapcsolódó elektromos töltő- és üzemanyag-töltő infrastruktúra használatából eredő zajt és rezgéseket a 2002/49/EK irányelvnek megfelelő zajvédő falak telepítésével enyhítik.</p>
<p><i>A biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása:</i> Várható-e, hogy az intézkedés:</p> <p>i. jelentős káros hatást gyakorol az ökoszisztémák jó állapotára és rezilienciájára; vagy</p> <p>ii. káros az élőhelyek és a fajok – többek között az uniós érdekeltégű élőhelyek és fajok – védettségi helyzetére?</p>	X	<p>A 2011/92/EU irányelvvel és a 92/43/EGK irányelvvel összhangban környezeti hatásvizsgálatot végeztek az útépitésre és a kapcsolódó töltő- és üzemanyag-töltő infrastruktúra kiépítésére vonatkozóan. A földterületek elaprózódásának és degradációjának csökkentéséhez szükséges mérséklési lépések, különösen a zöld folyosók és más élőhely-folytonossági intézkedések, valamint a 92/43/EGK irányelv IV. mellékletében felsorolt védett állatfajokhoz kapcsolódó lépések, az elfogadott természetmegőrzési célkitűzéseken alapulnak, és azokat végrehajtották, az intézkedést pedig ezek figyelembevételével alakították ki (lásd a helyreállítási és rezilienciaépítési terv X. oldalát).</p>

5. példa: Autó-leselejtezési programok (példa a DNSH-elnék való meg nem felelésre)

Az intézkedés leírása

Ez az intézkedés olyan selejtezési program, amely a jelenleg használt belső égésű motoros gépjárműveket hatékonyabb, de szintén belső égésű (azaz dízel vagy benzin elégetésével üzemelő)

motorokkal meghajtott gépjárművekkel váltja fel. Az ösztönző a leselejtezett és a beszerzett autókra vonatkozó egységes támogatás formáját ölti, de összetettebb formája is lehet (adólevonás).

Az intézkedés célja, hogy a régebbi, szennyezőbb járműveket újabb, tehát kevésbé szennyező járművekkel váltsa fel. E példa alkalmazásában feltételezzük, hogy ez a program csak egy generációváltást jelent ugyanazon technológián belül (mint például az egymást követő szintű EURO kibocsátási szabványok esetében).

A DNSH-ellenőrzőlista 1. része

<i>Kérjük, jelölje meg, hogy az alábbi környezetvédelmi célkitűzések közül melyik esetében szükséges az intézkedés érdemi DNSH-értékelése.</i>	Igen	Nem	<i>A „Nem” választ alátámasztó indokolás</i>
Az éghajlatváltozás mérséklése	X		
Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás		X	Az életciklus alatt jelentkező közvetlen és elsődleges közvetett hatásokat egyaránt figyelembe véve az intézkedés által támogatott tevékenység előreláthatólag jelentéktelen hatást gyakorol erre a környezeti célkitűzésre.
A vízi és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme		X	Az életciklus alatt jelentkező közvetlen és elsődleges közvetett hatásokat egyaránt figyelembe véve az intézkedés által támogatott tevékenység előreláthatólag jelentéktelen hatást gyakorol erre a környezeti célkitűzésre.
A körforgásos gazdaság, beleértve a hulladékképződés megelőzését és a hulladék-újrafeldolgozást is	X		
A levegőbe, vízbe vagy talajba jutó szennyezés megelőzése és csökkentése	X		
A biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása		X	Az életciklus alatt jelentkező közvetlen és elsődleges közvetett hatásokat egyaránt figyelembe véve az intézkedés által támogatott tevékenység előreláthatólag jelentéktelen hatást gyakorol erre a környezeti célkitűzésre.

A DNSH-ellenőrzőlista 2. része

<i>Kérdések</i>	<i>Nem</i>	<i>Érdemi indokolás</i>
<i>Az éghajlatváltozás mérséklése: Várható-e, hogy az intézkedés jelentős ÜHG-kibocsátást eredményez?</i>	<i>Példa a DNSH-elvnek való meg nem felelésre</i>	<i>A belső égésű motorral felszerelt gépkocsik CO₂-t, (továbbá légszennyező részecskéket, NO-t, illékony szerves vegyületeket és különféle egyéb veszélyes légszennyező anyagokat, többek között benzolt) bocsátanak ki. Ami az éghajlatváltozás mérséklését illeti, az új gépkocsik beszerzése (a régiek helyett) csökkentené a kibocsátást, de még mindig jelentős üvegházhatásúgáz-kibocsátást eredményezne. (Az EU-ban és Izlandon nyilvántartásba vett új személygépkocsik laboratóriumi vizsgálatok során mért átlagos CO₂-kibocsátása 2018-ban 120,8 g CO₂/km volt). <i>A Bizottság valószínűleg elutasítaná azt az érvet, hogy az új generációs dízel- vagy benzinüzemű autók az ágazatban rendelkezésre álló legjobb alternatívát képviselik és ezért a beruházás nem sérti a DNSH-elvet. Az elektromos autók jobb elérhető alternatívát jelentenek, amely az éghajlatváltozás mérséklése szempontjából jobb környezeti teljesítménnyel (a teljes életciklusra vetítve alacsonyabb kibocsátási szinttel) rendelkezik az ágazatban. <i>Ezért a Bizottság valószínűleg úgy ítélné meg, hogy a selejtezési program jelentős károkat okozna az éghajlatváltozás mérséklése szempontjából.</i></i></i>

<p><i>Körforgásos gazdaság és hulladékgazdálkodás</i> Várható-e, hogy az intézkedés:</p> <p>i. a hulladékképződés, -égetés vagy -ártalmatlanítás jelentős növekedését eredményezi a nem újrafeldolgozható veszélyes hulladék égetésének kivételével; vagy</p> <p>ii. jelentős hatékonysági veszteségeket eredményez valamilyen természeti erőforrás közvetlen vagy közvetett felhasználása tekintetében életciklusának bármely szakaszában, amelyeket nem minimalizálnak megfelelő intézkedések; vagy</p> <p>iii. jelentős és hosszú távú kárt okoz a környezetben a körforgásos gazdaság szempontjából?</p>	X	<p>Hulladékgazdálkodási intézkedéseket hoztak mind a használati szakaszra (karbantartás), mind a flotta életciklusának végére vonatkozóan. Ennek része többek között az akkumulátorok és az elektronika (különösen az azokban található kritikus fontosságú nyersanyagok) újrafelhasználása és újrafeldolgozása, a hulladékhierarchiával összhangban. A termelési hatásokat figyelembe vették, és a program nem ösztönzi a forgalomképes járművek idő előtti leselejtezését. A program előírja, hogy az elhasznált járművekről szóló irányelvnek (2000/53/EK irányelv) megfelelően minden leselejtezett autót engedéllyel rendelkező hulladékkezelő létesítményben kell feldolgozni és azt a programban való részvételhez szükséges tanúsítvánnyal igazolni kell.</p> <p>Az intézkedéshez kapcsolódik továbbá egy, az autó részeinek engedéllyel rendelkező hulladékkezelő általi későbbi újrafelhasználás és újragyártás céljából történő összegyűjtését ösztönző intézkedés is.</p>
<p><i>A szennyezés megelőzése és csökkentése:</i> Várható-e, hogy az intézkedés szennyező anyagok¹⁹ levegőbe, vízbe vagy talajba történő kibocsátásának jelentős növekedését eredményezi?</p>	<p><i>Példa a DNSH- elvnek való meg nem felelésre</i></p>	<p><i>A belső égésű motorral felszerelt gépkocsik többek között szén-monoxidot (CO), lebegő részecskéket (PM), nitrogén-oxidokat (NOx) és el nem égetett szénhidrogéneket (HC) bocsátanak ki. Tekintettel az iparágra jellemző gyakorlatokra és szabályozói követelményekre, az éghajlatváltozás mérséklésére vonatkozóan meghatározottakhoz hasonló megfontolások miatt ²⁰a Bizottság valószínűleg nem úgy ítélné meg, hogy az intézkedés nem vezet szennyező anyagok levegőbe történő kibocsátásának jelentős növekedéséhez.</i></p>

6. példa: Talajöntözés

Az intézkedés leírása

Az intézkedés elsősorban az x régió meglévő és használatban lévő öntözőrendszerébe történő beruházásokat irányoz elő a hatékonyabb öntözési módszerek alkalmazása és a visszanyert víz biztonságos újrafelhasználásának előmozdítása érdekében. A cél az aszályok által a talajban okozott vízhiány kompenzálása, és ezáltal az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás elősegítése, különösen a mezőgazdasági termények tekintetében. Az intézkedést a fenntartható mezőgazdasági gyakorlatok előmozdítása és támogatása kíséri, különös tekintettel a fenntarthatóbb és hatékonyabb öntözőrendszerekre és a természetes vízmegtartást célzó intézkedésekre, az alacsonyabb vízigényű növényekre és gazdálkodási gyakorlatokra való átállásra, valamint a fenntarthatóbb trágyázási gyakorlatokra.

A DNSH-ellenőrzőlista 1. része

<p><i>Kérjük, jelölje meg, hogy az alábbi környezetvédelmi célkitűzések közül melyik esetében</i></p>	<p><i>Igen</i></p>	<p><i>Nem</i></p>	<p><i>A „Nem” választ alátámasztó indokolás</i></p>
---	--------------------	-------------------	---

¹⁹ Szennyező anyag: levegőben, vízben vagy földtani közegben jelen lévő olyan anyag, rezgés, hő, zaj, fény vagy egyéb szennyező anyag, amely káros lehet az emberi egészségre vagy a környezetre.

²⁰ Az összetétel benzin- és dízelmotoronként változik. A 715/2007/EK rendelet (Euro 5 és Euro 6) 80 mg/km-ben állapítja meg a személygépkocsikra vonatkozó kibocsátási határértékeket a szabályozott szennyező anyagok, különösen a nitrogén-oxidok (NOx, azaz a NO és a NO₂ kombinált kibocsátása) tekintetében.

<i>szükséges az intézkedés érdemi DNSH-értékelése.</i>			
Az éghajlatváltozás mérséklése		X	<p>Az életciklus alatt jelentkező közvetlen és elsődleges közvetett hatásokat egyaránt figyelembe véve az intézkedés által támogatott tevékenység előreláthatólag jelentéktelen hatást gyakorol erre a környezeti célkitűzésre. Ezt azáltal biztosítják, hogy az új rendszer/berendezés energiahatékony lesz, és így az abszolút kibocsátás nem fog növekedni az öntözött terület szerény növekedése ellenére, és/vagy azért, mert a berendezés áramellátását szolgáló villamos energia forrása szél- vagy napenergia lesz.</p> <p>Az öntözés közvetett módon elősegítheti olyan mezőgazdasági gyakorlatok folytatását, amelyek veszélyeztetik a mezőgazdasági talajok szénelnyelő funkcióját, vagy akár nettó kibocsátóvá is alakíthatják azokat. A fenntartható mezőgazdasági gyakorlatoknak az intézkedés részeként történő érdemi előmozdítása és támogatása miatt nem várható további romlás ezen a téren, és javulást kellene eredményeznie.</p>
Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	X		
A vízi és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme	X		
A körforgásos gazdaság, beleértve a hulladékképződés megelőzését és a hulladék-újrafeldolgozást is		X	<p>Az életciklus alatt jelentkező közvetlen és elsődleges közvetett hatásokat egyaránt figyelembe véve az intézkedés által támogatott tevékenység előreláthatólag jelentéktelen hatást gyakorol erre a környezeti célkitűzésre. Az intézkedés nem eredményez jelentős hatékonysági problémákat az erőforrás-felhasználás terén, és nem növeli a hulladékképződést sem.</p>
A levegőbe, vízbe vagy talajba jutó szennyezés megelőzése és csökkentése	X		
A biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása	X		

A DNSH-ellenőrzőlista 2. része

<i>Kérdések</i>	<i>Nem</i>	<i>Érdemi indokolás</i>
<i>Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás: Várható-e, hogy az intézkedés a jelenlegi éghajlatra és a várható jövőbeli éghajlatra, magára az intézkedésre, vagy az emberekre, a természetre vagy az eszközökre gyakorolt káros hatás fokozódását eredményezi?</i>	X	<p>Az intézkedés várhatóan nem lesz káros hatással az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra a következő okok miatt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az intézkedés fő része korlátozott mértékben járul hozzá rövid távon az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia javításához azáltal, hogy a vízkivétel növelése nélkül javítja az öntözés hatékonyságát. Ez a pozitív hozzájárulás csak akkor lehetséges, ha az érintett víztestek jelenlegi és várható állapota jó (vagy megbízható előrejelzések szerint ésszerűen nem várható, hogy a jónál rosszabb állapotra romlik). Ha ez nem így lenne, a vízkivétel mértéke fenntarthatatlan lenne, és a beruházás nem minősülne az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedésnek (és határvonalbeli helytelen alkalmazkodási intézkedésnek minősülne), még akkor sem, ha nem súlyosbítja az alapul szolgáló helyzetet, mivel meghosszabbítaná egy alapvetően fenntarthatatlan struktúra élettartamát. Az intézkedés elvben 40 %-os éghajlatváltozási együtthatóval támogatható a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel szülő rendelet mellékletében szereplő 040. beavatkozási terület alapján, mivel az intézkedés az éghajlatváltozási kockázatok, nevezetesen az aszályok által súlyosbított vízhiány kezelésére irányuló vízgazdálkodási intézkedés. - Ezzel szemben a fenntartható mezőgazdasági gyakorlatok és a természetes vízmegtartást célzó intézkedések előmozdítása 037. beavatkozási területhez illeszkedne, és közvetlenül támogatja az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás célkitűzését. Ahhoz, hogy az intézkedés egésze a 037. beavatkozási területhez tartozzon, az utóbbinak meghatározónak kell lennie, vagy legalább kellően meggyőzőnek kell lennie a méret, a nagyságrend és a részletesség tekintetében.
<i>A vízi és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme Várható-e, hogy az</i>	X	Az intézkedés várhatóan nem lesz káros hatással a víz és a tengeri erőforrások fenntartható használatára és védelmére. Az intézkedés célja a vízkészletek

<p><i>intézkedés káros:</i></p> <p>i. a víztestek – beleértve a felszíni és a felszín alatti víztesteket is – jó állapotára, vagy jó ökológiai potenciáljára; vagy</p> <p>ii. a tengeri vizek jó környezeti állapotára?</p>		<p>fenntartható használatának javítása, különösen az alábbiak révén:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a mezőgazdasági termelők alacsonyabb vízigényű növényekre és gazdálkodási gyakorlatokra való átállásának támogatása; a mezőgazdasági termelők támogatása olyan intézkedések végrehajtásában, amelyek növelik a talaj vízmegtartó képességét és a mezőgazdasági üzemek víztárolási kapacitását; - olyan öntözőrendszer bevezetése, amely a víz-keretirányelvvel összhangban lehetővé teszi a víz újrafelhasználását, és nem vezet a vízkivétel növekedéséhez. Az intézkedés olyan infrastruktúrákba történő beruházásokat tartalmaz, amely lehetővé teszi a visszanyert víz mezőgazdasági célokra történő biztonságos újrafelhasználását. E beruházás révén lehetővé válik a kezelt települési szennyvíznek a közeli növénykultúrák öntözésére való felhasználása, valamint a víz újrafelhasználására vonatkozó minimumkövetelményekről szóló új rendelet (EU/2020/741) alkalmazásának előkészítése. - beruházás olyan fenntarthatóbb és hatékonyabb öntözési rendszerekbe, például a lokalizált öntözésbe, amelyek kevesebb vizet igényelnek. Ez egyúttal csökkenteni fogja a tápanyagszivárgást a felszín alatti vizekbe és a közeli szárazföldi víztestekbe. - Amennyiben a tevékenység vízkivételt is magában foglal, az illetékes hatóság vízkivételi engedélyt adott ki, amely meghatározza azokat a feltételeket, amelyek megakadályozzák a minőségromlást, és biztosítják, hogy az érintett víztestek – a 2000/60/EK víz-keretirányelv követelményeivel összhangban – legkésőbb 2027-ig elérjék a jó mennyiségi állapotot (a felszín alatti vizek esetében) vagy a jó ökológiai állapotot vagy potenciált (felszíni vizek esetében). - a KHV-irányelvvel összhangban környezeti hatásvizsgálatot végeztek, és az éghajlatváltozásra gyakorolt hatás szempontjából minden szükséges mérséklő lépést azonosítottak, az intézkedést pedig ezek figyelembevételével alakították ki (lásd a helyreállítási és rezilienciaépítési terv X. oldalát).
<p><i>A szennyezés megelőzése és csökkentése: Várható-e, hogy az intézkedés szennyező anyagok levegőbe, vízbe vagy talajba történő kibocsátásának jelentős növekedését eredményezi?</i></p>	X	<p>Nem várható, hogy az intézkedés szennyező anyagok levegőbe, vízbe vagy talajba történő kibocsátásának jelentős növekedését eredményezi, mivel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ultrahatékony energiafogyasztó berendezéseket vagy megújuló energiaforrásból táplált berendezéseket használnak; - a hatékonyabb öntözőrendszerek telepítésével (a fentiekben kifejtettek szerint) csökkenni fog a mezőgazdaságból származó tápanyag-szivárgás; - a mezőgazdasági termelőknek az alacsonyabb vízigényű növényekre és gazdálkodási gyakorlatokra való átállásának támogatása, valamint a mezőgazdasági üzemek szintjén a rendelkezésre álló víz mennyiségének növelése révén csökken az öntözésre felhasznált vízmennyiség; - támogatni fogják a fenntartható mezőgazdasági gyakorlatokat, amelyek kevesebb növényvédő szer alkalmazását teszik szükségessé, ennek köszönhetően pedig csökken a víz- és talajszennyezés mértéke.
<p><i>A biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása: Várható-e, hogy az intézkedés:</i></p> <p>i. jelentős káros hatást gyakorol az ökoszisztémák jó állapotára és rezilienciájára; vagy</p> <p>ii. káros az élőhelyek és a fajok – többek között az uniós érdekeltsgű élőhelyek és fajok – védettségi helyzetére?</p>	X	<p>Az intézkedés nem lesz káros hatással a biológiai sokféleségre és az ökoszisztémákra, mivel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az intézkedés részeit képező öntözési projektek nem védett területeken valósulnak meg, vagy természetmegőrzési célkitűzéseik fényében nem gyakorolnak negatív hatást ezekre a területekre. A fajok megzavarását vagy az e területeken kívüli élőhelyekre gyakorolt negatív hatásokat – mind az építési, mind az üzemeltetési szakaszban – el fogják kerülni a szükséges megelőzési és kárenyhítési lépések révén, és az intézkedést ezek figyelembevételével alakították ki (lásd a helyreállítási és rezilienciaépítési terv X. oldalát); - a KHV-irányelvvel összhangban környezeti hatásvizsgálatot végeztek, és az éghajlatváltozásra gyakorolt hatás szempontjából minden szükséges mérséklő lépést azonosítottak, az intézkedést pedig ezek figyelembevételével alakították ki (lásd a helyreállítási és rezilienciaépítési terv X. oldalát); - az intézkedés megfelel az élőhelyvédelmi és a madárvédelmi irányelv követelményeinek; az intézkedést az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének (3) bekezdése szerinti (ebben a konkrét esetben a környezeti hatásvizsgálati eljárással összevont) vizsgálatnak vetették alá, amely kizárta a Natura 2000 területekre gyakorolt jelentős hatásokat;

		<p>- a fenntartható mezőgazdasági gyakorlatok támogatása révén kevesebb növényvédő szerre lesz szükség, ami csökkenti a biológiai sokféleségre (a rovarokra, a madarakra, a talaj élővilágára) gyakorolt negatív hatást, továbbá az intézkedés kiterjedhet a termesztett növények körének bővítésére is, hozzájárulva a biológiai sokféleséghez is.</p>
--	--	---